

Praha dne 2. února 2022
Č. j.: MZP/2022/710/202
Vyřizuje: Ing. Ondrová
Tel.: 267 122 486
E-mail: Barbora.Ondrova@mzp.cz

Rozdělovník

STANOVISKO

Ministerstva životního prostředí

podle § 10g zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o posuzování vlivů na životní prostředí), ve znění pozdějších předpisů

k návrhu koncepce

„Aktualizace Regionální surovinové politiky Libereckého kraje 2019“

Předkladatel koncepce:

Liberecký kraj
U Jezu 642/2a
461 80 Liberec

Zpracovatelé hodnocení:

Ing. Bohumil Sulek, CSc.
(držitel autorizace dle § 19 zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o posuzování vlivů na životní prostředí), ve znění pozdějších předpisů, č. j. osvědčení, resp. rozhodnutí o udělení autorizace: 11038/1710/OHRV/93, prodlouženo rozhodnutím č. j.: MZP/2021/710/4975)

Mgr. Zdeněk Frélich

(držitel autorizace k provádění posouzení dle § 45i odst. 2 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů, rozhodnutí o prodloužení autorizace č. j.: MZP/2019/630/2565)

Mgr. Jan Karel

(držitel osvědčení odborné způsobilosti pro oblast posuzování vlivů na veřejné zdraví Ministerstva zdravotnictví, č. osvědčení 2/2015)

Mgr. Zuzana Karkoszková

RNDr. Radim Misiaček

Mgr. Lenka Trojáčková

Stručný popis koncepce:

Regionální surovinová politika představuje významný nástroj a odborný podklad pro krajské samosprávy a další orgány při rozhodování a posuzování záměrů týkajících problematiky nerostných surovin a jejich využívání. Dotýká se nejen vlastních nerostných surovin, ale také udržitelného rozvoje území kraje ve smyslu hospodárného nakládání s nerostným bohatstvím a přístupu k životnímu prostředí, územního plánování, energetiky či odpadového hospodářství.

Aktualizace Regionální surovinové politiky Libereckého kraje 2019 (dále také „koncepce“) je prováděna na základě Zprávy České geologické služby o naplňování Regionální surovinové politiky Libereckého kraje z roku 2015 a následných výsledků jednání členů Rady Libereckého kraje. Tato zpráva je spolu s Regionální surovinovou politikou Libereckého kraje z roku 2011 a se Surovinovou politikou České republiky v oblasti nerostných surovin a jejich zdrojů z roku 2017 hlavním východiskem pro předmětnou koncepci. Potřeba koncepce rovněž vychází ze změn situace na světovém trhu s nerostnými surovinami či v souvislosti s rostoucí spotřebou například stavebních surovin, dále z potřeby aktualizace evidence stavu a využití veškerých ložisek nerostných surovin a prognózních zdrojů a jejich ochrany.

Cíle koncepce jsou:

- získání aktuálních informací o stavu a využití surovinového potenciálu na území Libereckého kraje,
- zhodnocení současného stavu a reálně vytěžitelných zásob na území Libereckého kraje, trendů vývoje těžby a územního rozložení ložisek vzhledem ke klíčovým investičním záměrům v kraji i za hranicí kraje (veřejně prospěšné stavby regionálního a celostátního významu),
- definování aktuálních problémů a potřeb surovinových zdrojů na území kraje,
- návrh opatření pro využívání surovinového potenciálu kraje v dalších letech, posílení základních právních jistot pro další rozvoj obcí a podnikatelských aktivit ve sféře využití nerostných surovin,
- doporučení pro využití ložisek nerostných surovin na území kraje do roku 2030.

Aktualizace Regionální surovinové politiky Libereckého kraje 2019 obsahuje následující části:

1. úvod a východiska pro koncepci,
2. analytickou část, v níž shromažďuje, analyzuje a vyhodnocuje široké spektrum dat a podkladů potřebných pro zpracování koncepce, skládající se z kapitol:
 - základní charakteristiky Libereckého kraje a jeho přírodních podmínek s vazbou na využívání ložisek nerostných surovin,
 - nerostné suroviny v Libereckém kraji,
 - stav a využití území po ukončené těžbě nerostných surovin – rekultivace a sanace území,
 - opuštěné těžebny v Libereckém kraji a potenciál jejich využití,
 - analýza využití vybraných druhotných surovin,
 - porovnání a změny ve využívání a evidenci ložisek nerostných surovin se závěry Regionální surovinové politiky Libereckého kraje z roku 2010 (k 1. 1. 2011), popř. ještě starší z roku 2003,
 - přehled využívaných územně stabilizovaných ložisek nerostných surovin, včetně ložisek v zajištění a v plánu plnění sanace a rekultivace, ložisek plánovaných a navrhovaných k využití a ložisek s doposud nestanovenými chráněnými ložiskovými územími (dále také „CHLÚ“) na území Libereckého kraje,
3. návrhovou část, jejímž prostřednictvím bude koncepce realizována a která upřesňuje a aktualizuje současné i budoucí využívání a ochranu surovinových zdrojů se zřetelem na reálné potřeby surovin v souladu s platnými právními předpisy a zároveň vyhodnocuje postupné využívání a optimalizaci dostupnosti surovinových zdrojů (zejména stavebních surovin) k plánovaným investičním záměrům (na veřejně prospěšné stavby regionálního a celostátního významu), skládající se z kapitol:
 - vize pro Liberecký kraj z hlediska využívání zdrojů nerostných surovin,
 - návrh opatření, a sice obecná opatření, opatření pro využívání jednotlivých druhů nerostných surovin, opatření pro rekultivace a opatření pro eliminaci vlivů na životní prostředí a veřejné zdraví,
 - kritéria pro výběr ložisek,
 - kritéria v oblasti tvorby či pořizování změny územně plánovací dokumentace ve vazbě na využití ložisek nerostných surovin,
 - přehled ložisek plánovaného navrhovaného využití a doporučené ochrany CHLÚ,
 - doporučení k návrhu ochrany některých opuštěných těžeben a ložisek dlouhodobě nevyužívaných a v zajištění,
 - návrh úkolů Regionální surovinové politiky Libereckého kraje,
4. přílohy – textové, mapové či tabulkové a další schémata.

Aktualizace Regionální surovinové politiky Libereckého kraje 2019 je předkládána v jedné variantě. Pro její přípravu byla zvolena kombinace expertního a komunitního způsobu zpracování. Návrh koncepce byl zpracován Českou geologickou službou ve spolupráci s odborem regionálního rozvoje a evropských projektů Krajského úřadu Libereckého kraje. Součástí přípravy bylo zapojení odborné i laické veřejnosti formou veřejných projednání, přímého zapojení obcí a dalších relevantních subjektů a využití webových stránek Libereckého kraje k širokému připomínkování. Cílem těchto připomínkových řízení a projednání byla precizace priorit a doporučení k realizaci hospodárného využívání surovinového bohatství Libereckého kraje.

Průběh posuzování:

Oznámení koncepce zpracované dle přílohy č. 7 k zákonu č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o posuzování vlivů na životní prostředí), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o posuzování vlivů na životní prostředí“) bylo dne 4. 10. 2017 předloženo Ministerstvu životního prostředí (dále také „MŽP“) jakožto příslušnému úřadu. Po kontrole náležitostí oznámení koncepce byla dotčeným orgánům a dotčeným územním samosprávným celkům dne 16. 10. 2017 rozeslána informace o oznámení koncepce s upozorněním na možnost uplatnění vyjádření. Oznámení koncepce bylo také zveřejněno v Informačním systému SEA na internetových stránkách <https://mzp.cz/sea> pod kódem koncepce MZP255K.

Zjišťovací řízení k předmětné koncepci bylo zahájeno dne 24. 10. 2017 zveřejněním informace o oznámení koncepce a o tom, kdy a kde je možné do něj nahlížet, na úřední desce Libereckého kraje. Informace o oznámení koncepce byla zveřejněna v Informačním systému SEA a zaslána dotčeným územním samosprávným celkům pro zveřejnění na úředních deskách i dotčeným orgánům. Zjišťovací řízení bylo ukončeno dne 27. 11. 2017 vydáním závěru zjišťovacího řízení (č. j.: MZP/2017/710/2758).

Návrh koncepce včetně vyhodnocení vlivů na životní prostředí a veřejné zdraví (dále také „vyhodnocení SEA“) byl ve finálním znění, upraveném a doplněném na základě zákonných požadavků, které v rámci předběžného projednání vyhodnocení SEA uplatnilo MŽP, předložen příslušnému úřadu dne 9. 3. 2020. Po kontrole náležitostí byla dotčeným orgánům a dotčeným územním samosprávným celkům dne 10. 3. 2020 rozeslána informace o návrhu koncepce spolu s upozorněním na možnost uplatnění vyjádření. Návrh koncepce včetně vyhodnocení SEA byl zveřejněn dle ustanovení § 16 zákona o posuzování vlivů na životní prostředí. Veřejné projednání se konalo dne 22. 6. 2020 od 14:00 hod. v budově Krajského úřadu Libereckého kraje. Zápis z veřejného projednání obdrželo MŽP dne 29. 6. 2020.

MŽP obdrželo v zákonné lhůtě, tedy 5 dnů ode dne konání veřejného projednání, vyjádření celkem od 30 subjektů, z nichž 3 byla bez připomínek. Vyjádření s připomínkami se týkala především samotného návrhu koncepce, resp. konkrétních dobývacích prostorů či ložisek (Luhov-Brniště-Tlustec, Košťálov, Václavice u Hrádku nad Nisou, Velký Grunov atd.), způsobu a plánované doby jejich využití i možných vlivů na životní prostředí a zdraví obyvatel žijících

v jejich blízkosti. Po zákonné lhůtě nebylo zasláno žádné vyjádření. Proto kopie všech obdržených vyjádření byly předány předkladateli k vypořádání.

V průběhu roku 2021 byly v návrhu koncepce provedeny některé dílčí změny (formulační úpravy, úpravy analytické části koncepce). Jak dokládá „*Porovnání potenciálních vlivů Aktualizace Regionální surovinové politiky Libereckého kraje 2019*“ zpracované posuzovatelem dne 5. 1. 2022, úpravy koncepce provedené po veřejném projednání nemají žádný vliv na výsledky a závěry vyhodnocení SEA.

Vypořádání vyjádření podaných k návrhu koncepce, které je dle ustanovení § 10g odst. 1 zákona o posuzování vlivů na životní prostředí jedním z nezbytných podkladů pro vydání tohoto stanoviska k posouzení vlivů provádění koncepce na životní prostředí a veřejné zdraví dle ustanovení § 10g zákona o posuzování vlivů na životní prostředí (dále také „stanovisko SEA“), a upravený návrh koncepce včetně vyhodnocení SEA, obdrželo MŽP od předkladatele dne 13. 1. 2022. Tyto dokumenty jsou spolu se stanoviskem SEA zveřejněny v Informačním systému SEA. Uvedené vypořádání je zároveň přílohou tohoto stanoviska.

Stručný popis posuzování:

Vyhodnocení SEA bylo zpracováno v souladu se zákonem o posuzování vlivů na životní prostředí, v rozsahu přílohy č. 9 k tomuto zákonu, která stanoví náležitosti vyhodnocení koncepce z hlediska vlivů na životní prostředí a veřejné zdraví, a dle požadavků na jeho obsah a rozsah uvedených v závěru zjišťovacího řízení vydaného podle ustanovení § 10d zákona o posuzování vlivů na životní prostředí.

Při hodnocení potenciálních vlivů koncepce vzal posuzovatel v úvahu princip předběžné opatrnosti a tam, kde by dle jeho uvážení mohlo dojít v důsledku realizace navrhovaných opatření či dalších částí koncepce k potenciálním nepříznivým vlivům na životní prostředí nebo veřejné zdraví, byla v souladu s tímto principem formulována doporučení, jak těmto možným vlivům předejít.

Potenciální vlivy návrhu koncepce byly hodnoceny vůči sadě referenčních cílů ochrany životního prostředí. Pro jejich stanovení byly využity informace v úvodních kapitolách vyhodnocení SEA, především pak v kapitole 5 *Cíle ochrany životního prostředí stanovené na mezinárodní, komunitární nebo vnitrostátní úrovni, které mají vztah ke koncepci a způsob, jak byly tyto cíle vzaty v úvahu během její přípravy, zejména při porovnání variantních řešení*. V oblasti ovzduší se jedná o referenční cíl „*zajistit požadovanou kvalitu ovzduší*“, v oblasti klimatu a adaptace na klimatickou změnu „*snižovat emise skleníkových plynů a adaptovat krajinu na změnu klimatu*“, z hlediska hluku „*snižovat zatížení obyvatel hlukem*“, z pohledu krajiny „*omezovat fragmentaci krajiny, chránit krajinný ráz a přírodní dědictví*“, z hlediska biodiverzity a ochrany přírody „*chránit přírodní hodnoty v území, zvyšovat kvalitu přírodního prostředí*“, v oblasti vod „*chránit zdroje povrchových a podzemních vod, podporovat přirozenou retenční funkci krajiny*“, u půdy „*omezit zábory a degradaci půdy (ZPF a PUFPL), zamezovat vodní a větrné erozi půdy*“, z pohledu odpadů a ekologických zátěží jde o referenční cíl „*aplikovat prvky oběhového*

hospodářství s cílem prevence vzniku odpadů, snižovat produkci odpadů, likvidovat staré zátěže" a z hlediska kulturních památek „*chránit kulturní dědictví*". Bylo vyhodnoceno, nakolik koncepce, její opatření a kritéria přispívají k naplňování daných cílů či zda jsou s nimi v rozporu. Využity byly hodnotící tabulky a semikvantitativní stupnice významnosti potenciálních vlivů zahrnující hodnoty od -2, -1, 0, +1 až do +2, tedy od významného negativního vlivu po významný pozitivní vliv, hodnota „0“ značila zanedbatelný nebo komplikovaně zprostředkovatelný vliv. Potenciální vlivy byly rozlišovány také z hlediska rozsahu (bodový, lokální, regionální a mezinárodní) a časového horizontu působení (krátkodobé, střednědobé a dlouhodobé). Hodnocení potenciálních kumulativních a synergických vlivů bylo provedeno ve všech případech, kdy charakteristika opatření indikovala možnost vzniku negativních kumulativních nebo synergických vlivů. V takových případech byly kvalifikovaným odhadem zváženy všechny potenciální vlivy opatření s cílem posoudit, zda může dojít ke smysluplně vyhodnotitelným kumulativním nebo synergickým vlivům koncepce na životní prostředí s jinými vlivy v dotčeném území. Na základě provedených hodnocení, dostupných informací a dat byl stanoven souhrnný závěr z hlediska potenciálních negativních kumulativních či synergických vlivů. Pokud byl vyhodnotitelný negativní kumulativní nebo synergický vliv stanoven, byly posouzeny možné vlivy na jednotlivé složky životního prostředí, v nichž by se negativní kumulativní nebo synergický vliv mohl projevit, a byla stanovena míra těchto vlivů.

Hodnocení potenciálních vlivů koncepce na veřejné zdraví bylo provedeno v samostatné studii, která představuje přílohu č. 2 k vyhodnocení SEA a jejíž výsledky obsahuje kapitola 12 vyhodnocení SEA. Hodnocení vychází z referenčních cílů ochrany veřejného zdraví („*kvalita ovzduší*", „*kvalita vody*", „*hluková zátěž*", „*dopravní nehody*", „*kontaminace a socioekonomické faktory*") a míra potenciálních vlivů je vyjádřena stupnicí zahrnující hodnoty od -2, -1, 0, +1 až do +2, tedy od významného negativního vlivu po významný pozitivní vliv, včetně hodnoty „x“ pro ambivalentní vliv či „?“ pro nespecifikovatelný vliv.

Příslušný orgán ochrany přírody (Správa Krkonošského národního parku, dne 14. 8. 2017, č. j.: KR NAP 06464/2017) svým stanoviskem dle § 45i odst. 1 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o ochraně přírody a krajiny“) nevyločil významný vliv koncepce na předmět ochrany a celistvost evropsky významné lokality (dále jen „EVL“) nebo ptačí oblasti (dále jen „PO“). Proto byl návrh koncepce podroben posouzení vlivu na předmět ochrany a celistvost EVL nebo PO podle § 45i odst. 2 a 13 zákona o ochraně přírody a krajiny (dále jen „*naturové posouzení*“). Naturové posouzení, které představuje přílohu č. 1 k vyhodnocení SEA, bylo zaměřeno především na vyhodnocení potenciálních vlivů jednotlivých navrhovaných opatření a kritérií, a to tabulkovou formou s doprovodným komentářem. Pro hodnocení významnosti potenciálních vlivů byla použita stupnice zahrnující hodnoty od -2, -1, 0, +1 až do +2, tedy od významného negativního vlivu po významný pozitivní vliv, včetně „?“ pro případ, kdy nebylo možné z důvodu obecnosti opatření vyhodnotit potenciální vliv. Potenciální kumulativní a synergické vlivy byly zhodnoceny na podkladě výsledků hodnocení potenciálních vlivů navrhovaných opatření.

Vize a cíle koncepce i koncepce jako celek byly v jednotlivých částech hodnocení posouzeny prostřednictvím slovních komentářů.

Kromě opatření k předcházení, eliminaci, minimalizaci či kompenzaci zjištěných vlivů koncepce (tzv. minimalizační opatření) navržených v rámci vyhodnocení SEA a jeho příloh č. 1 a 2, která byla po domluvě s předkladatelem zapracována do návrhu koncepce, byly navrženy také monitorovací ukazatele vlivů koncepce na životní prostředí a veřejné zdraví, které shrnují výstupy provedených hodnocení. Byly rovněž stanoveny indikátory pro výběr projektů zohledňující potenciální přínosy realizace opatření pro životní prostředí.

Závěry posuzování:

Z vyhodnocení SEA vyplývá, že návrh koncepce, její vize, cíle, navrhovaná opatření, kritéria či úkoly nejsou v rozporu s požadavky na ochranu životního prostředí a veřejného zdraví a není mezi nimi žádná intervence, která by měla potenciálně významný negativní vliv na životní prostředí či veřejné zdraví.

Opatření či kritéria s potenciálně mírnými negativními vlivy na životní prostředí jsou dle vyhodnocení SEA taková, která se zaměřují na realizaci těžby (rozšíření dobývacího prostoru, nová těžba, výstavba infrastruktury apod.), tedy intervence, které mohou mít vliv na zvýšení prašnosti v okolí daného záměru či způsobit navýšení hluku (např. opatření A.12 „Podporovat vyhledávání a průzkum nových lokalit a zdrojů nerostných surovin“), zábor zemědělského půdního fondu (dále jen „ZPF“) či pozemků určených k plnění funkce lesa (dále jen „PUPFL“) (např. zmíněné opatření A.12, dále A.14 „Podporovat průběžné vyhodnocování nerostně surovinového potenciálu a přípravy ložisek k těžbě, včetně výstavby moderních zpracovatelských technologií s vysokou přidanou hodnotou a liniových staveb potřebných k těžbě surovin a jejich přepravě k odběrateli“ atd.), zásahy do lesních porostů, vlivy na kvalitu a kvantitu vod či vliv na klima (např. opatření A.35. „V souvislosti s nepříznivou situací týkající se nízkých disponibilních/vytěžitelných zásob stavebních surovin v kraji vytvářet nové územní předpoklady pro využití náhradních – rezervních ložisek stavebních surovin. Polohy jednotlivých rezervních, doposud nevyužívaných ložisek stavebních surovin hodnotit vzhledem k jejich umístění vůči plánovaným klíčovým stavbám, a to tak, aby byla minimalizována délka dovozových tras a s tím spojené ekonomické náklady a negativní environmentální vlivy dopravy.“; B.3.9. „Podporovat a zajistit následné rozšíření DP Střeleč po hranici Střeleč-severní předpolí s přesahem do území Libereckého kraje pro ochranu a budoucí využití vyhrazeného nerostu – sklářského a slévárenského písku. Jedná se o nové ložiskové území Střeleč-severní předpolí navazující na stávající dobývací prostor Střeleč.“; B.4.9. „Zajistit saturaci potřeby stavebního kamene z nových ložiskových zdrojů, resp. podporovat obnovení těžby na roztěženém ložiskovém zdroji se stanoveným dobývacím prostorem s vysokým objemem kvalitních zásob a pokud možno s dlouhodobou životností.“; B.4.10. „Pro zachování dlouhodobé kontinuity celkového ročního objemu produkce stavebního kamene (cca 700 – 800 tis. m³/rok) vytvořit územní předpoklady pro obnovu otvírky alespoň jednoho ložiska, resp. pokračování (obnovy) nové těžby ložiska s dostatečnou roční kapacitou těžby a kvalitou

surovinou jako náhradu za postupně dotěžované lokality."; B.4.44. „Nové otvírky připravovat s ohledem na stávající prokázané dotěžované zdroje – vzhledem k postupnému úbytku zásob štěrkopískových surovin kolem roku 2020–2025 se doporučují nové otvírky ložisek štěrkopísků. Za velmi perspektivní ložiska k budoucímu využití v návrhovém období 2018-2030 se jeví výhradní ložiska Bohatice s DP Pertoltice pod Ralskem, Arnoltice-Pertoltice s DP Dolní Pertoltice, v krajním případě i ložisko Mimoň-Ploučnice. K využití se rovněž navrhuje surovinově významné ložisko Krásný Les–Raspenava s DP Krásný Les I, je však nezbytné dořešit střety zájmů. Při splnění přísných podmínek dopravní přístupnosti je v krajním případě využitelný i východní samostatně oddělený blok výhradního ložiska Bílý Kostel."). Navrhovaná opatření mohou způsobit i fragmentaci krajiny, ovlivnit biodiverzitu, krajinný ráz či potenciálně mírně negativně ohrozit kulturní památky. Z vyhodnocení SEA dále vyplývá, že celkem u 88 opatření, kritérií pro výběr ložisek a úkolů nebyly identifikovány žádné vlivy na životní prostředí.

Možnost vzniku kumulativních a synergických vlivů byla zjištěna pouze v souvislosti s jedním opatřením (B.1.9 „Požadovat umístění zpracovatelského závodu a odkaliště pro výrobu uranového koncentráту, a případných poloproduktů určených ke zpracování na jaderné palivo, s maximálním možným využitím již kontaminovaného území bývalého těžebního závodu, úpravny rud a prostoru stávajícího odkaliště před využitím území dosud těžbou nedotčeného."), jedná se o potenciální mírně negativní kumulativní vliv na podzemní vody, půdu či tvorbu odpadů, který byl vyhodnocen z důvodu situování opatření do lokality, která již sloužila podobnému účelu.

Některá opatření, kritéria a úkoly mohou na životní prostředí působit také pozitivně či významně pozitivně. Jsou to především intervence, které zamezují otvírce nových těžeben před ukončením těžby ve stávajících dobývacích prostorech (např. kritérium E.2. „Nepovolovat otvírku ložisek tam, kde bude dopravou těžebního materiálu docházet k přetěžování dopravní sítě, zejména komunikací vedoucích obytnou zástavbou, při povolování nové otvírky posoudit napojení plochy těžby na stávající dopravní síť s ohledem na stanovení kapacity s posouzením těchto komunikací ovlivněných nárůstem dopravy."), opatření věnující se útlumu a zmenšení rozsahu těžby či odpisu ložisek (např. opatření B.4.14. „Postupně utlumovat těžbu stavebního kamene v exponovaných částech CHKO, zejména v krajinářsky nejceněnějších částech území."; B.4.31. „S využitím a obnovou hornické činnosti u ložisek Dětrichov s DP Frýdlant I a Heřmanice u Frýdlantu s DP Heřmanice nepočítat z důvodu velmi obtížné dopravní přístupnosti do lomů a dlouhodobě utvářející významné geobiocenózy a ekosystému v opuštěných těžebnách; ponechat tyto prostory ve stávajícím stavu s doporučením důsledné ochrany mokřadních ploch, bez možnosti zásahu do vodních a mokřadních enkláv."), dále o opatření věnující se podrobnému monitoringu podzemních vod (např. A.38. „Při vydávání stanovisek k záměrům využití ložisek a při provádění těžby minimalizovat ovlivnění zdrojů podzemních vod."; B.1.8. „Zpracovat vstupní vyhodnocení hydrogeologického monitorovacího systému před zahájením těžby a sestavit monitorovací režim, který bude předložen ke schválení."; B.4.36 „Dlouhodobě monitorovat opuštěné těžebny před nepovoleným zavážením komunálním a nebezpečným odpadem. Rizikem vytěžených prostor může být nelegální

zavázení opuštěných těžeben inertními odpadovými materiály (výkopová zemina, výlomy z tunelů – lokalita Mlýnice). Opuštěná těžebna s evidovanými zásobami nabízí vytěžený prostor pro skládky odpadu, ty však nesmí blokovat využitelné zbytkové a rezervní zásoby pro budoucnost (Dětrichov, Frýdlant v Čechách–Větrov apod.).") a rovněž opatření pro rekultivace, opatření pro minimalizaci vlivů na životní prostředí a veřejné zdraví a kritéria pro výběr ložisek, která zohledňují ochranu přírody a krajiny a lidského zdraví.

Z naturového posouzení vyplývá, že předložená koncepce ani jednotlivé cíle, opatření, kritéria a úkoly v ní uvedené nebudou mít významně negativní vliv na předměty ochrany a celistvost EVL a PO. V rámci posouzení bylo identifikováno několik dílčích opatření, která mohou potenciálně představovat riziko pro lokality soustavy NATURA 2000 (opatření B.3.4. „*Na části bloků zásob využívaného ložiska Srní – Okřešice v DP Okřešice revidovat výškovou úroveň těžby nad hladinou podzemních vod, a to z důvodů, že významná část velmi kvalitních zásob suroviny se nachází pod touto úrovní. Přestože ve vztahu k jednoznačné prioritě ochrany významných zdrojů podzemní vody k vodárenským účelům v dotčeném území jde o opatření legitimní, doporučujeme připustit v dotčeném území (OPVZ Česká Lípa – jih a Sosnová) těžbu pod stanovenou kótu báze těžby, a to za podmínky rozsáhlého monitoringu podzemních a povrchových vod a jejich chemismu, jehož součástí bude i podrobný geologický a hydrogeologický doprůzkum, geofyzikální průzkum a tvorba hydraulického modelu při dodržování přísných bezpečnostních a hygienických opatření. Přijatelnou metodou dobývání se jeví tzv. „kazetový“ způsob malého plošného rozsahu s bází těžby nízko nad hladinou podzemní vody s tím, že po ukončení dobývání využívané „kazety“, se těžebna s vodní plochou zasype méně vhodnou (nekvalitní) výklizovou sklářskou a slévárenskou surovinou. Prohloubení povolené báze těžby bude možné pouze v případě regionální poptávky převyšující využitelnou roční kapacitu těžby v regionu, a především za zcela nepochybného vyloučení rizika negativního ovlivnění kvalitativních či kvantitativních charakteristik podzemních vod.“; B.3.6. „*Netěžená ložiska sklářských a slévárenských surovin v návrhovém období do roku 2030 ponechat jako dlouhodobou rezervu a pokud možno nezahajovat novou otvírku na tzv. zelené louce. Pouze na ložiskách Zahradky – Srní s CHLÚ Srní u České Lípy III a Srní-Okřešice s CHLÚ Srní I stanovit dobývací prostor (popř. rozšíření stávajícího dobývacího prostoru Okřešice v rozsahu CHLÚ Srní I na výhradním ložisku Srní-Okřešice) s tím, že povolení hornické činnosti a následná otvírka na těchto ložiskách bude zahájena až po dotěžení zásob a definitivním ukončení rekultivace ve stávajících dobývacích prostorech Provodín II, Veselí a Okřešice.“; výše zmíněné opatření B.3.9.; B.3.17. „*V návrhovém období doporučit k využití v minulosti roztěžené ložisko vápencového dolomitu Jesenný – Skalka s DP Jesenný, a to i pro výrobu kamene pro hrubou a ušlechtilou kamenickou výrobu.“; B.4.4. „*Za územně stabilizované ložisko považovat nevýhradní ložisko Studenec u Horek produkující melafyrové drtě v kvalitativních třídách většinou vhodných pouze na posypy lesních a polních cest. Nadále počítat s dalším plánovaným rozvojem dobývání na ložisku Studenec u Horek v souvislosti s jeho rozšířením a navýšením disponibilních zásob v souladu s projednávaným územním plánem obce Studenec – změna č. 2. Další lokalitou je malý dotěžovaný kamenolom Cidlina-Doubřavice, kde se rovněž produkují melafyrové drtě a šterkodrtě nízké kvality vhodné****

většinou na posypy a podsypy místních komunikací."; výše zmíněné opatření B.4.44. a B.4.53. „V návrhovém období 2025 – 2030 počítat rovněž s náhradním řešením spočívajícím v uvedení do provozu nového ložiska nevyhrazeného nerostu Mimoň – Ploučnice (s dostatečnými a kvalitními objemy vytěžitelných zásob štěrkopísků s vysokými objemy hrubých frakcí 4-8-16 mm). Výhodou využití tohoto ložiska je jeho umístění jižně od města Mimoň, tj. v deficitní oblasti štěrkopísku.“). U všech těchto opatření byl identifikován pouze potenciální mírný negativní vliv, a to zejména z důvodu možných okrajových střetů částí ložisek a lokalit soustavy NATURA 2000.

Vyhodnocení vlivů koncepce na veřejné zdraví uvádí, že v důsledku otevírání nových ložisek těžby a následného nárůstu imisí znečišťujících látek jak z těžby, tak z nákladní automobilové dopravy, může mít koncepce potenciálně mírný negativní vliv na veřejné zdraví v oblasti kvality ovzduší, ochrany před hlukem a dopravní nehodovosti. Jedná se většinou o vlivy lokálního charakteru. Vzhledem k tomu, že se řada ložisek těžby nachází v chráněných oblastech přirozené akumulace vod, představuje těžba potenciální riziko pro podzemní vody, a pokud by nebyla dodržena stanovená opatření, mohla by představovat ohrožení části obyvatel nedostatkem kvalitní pitné vody. Tuto problematiku bude nutné řešit především v dalších fázích přípravy (záměrů). Potenciálně kladně jsou hodnoceny aktivity směřující k omezení či ukončení těžby, které povedou k celkovému zlepšení kvality životního prostředí v regionu, dále pak aktivity týkající se rekultivací a sanací ploch zasažených těžbou, které povedou ke zlepšení kvality bydlení v blízkém okolí těchto lokalit. Za předpokladu realizace navržených minimalizačních opatření je očekáváno, že potenciální pozitivní vlivy koncepce lehce převáží nad potenciálně negativními vlivy.

Potenciální negativní vlivy koncepce přesahující hranice České republiky nebyly identifikovány.

Na základě vyjádření podaných k návrhu koncepce a jejich vypořádání došlo rovněž k úpravě a doplnění návrhu koncepce a vyhodnocení SEA. Především byla do kapitoly 9 návrhu koncepce (podkapitoly B. Opatření pro využívání jednotlivých druhů nerostných surovin a D. Opatření pro minimalizaci vlivů na životní prostředí a veřejné zdraví) převzata a zapracována navržená minimalizační opatření, tedy jak z vyhodnocení SEA, tak z naturového posouzení a z hodnocení potenciálních vlivů koncepce na veřejné zdraví. Některá minimalizační opatření z kapitoly 6 vyhodnocení SEA (hodnotících tabulek) byla zohledněna a dle relevance zapracována do znění opatření předmětné koncepce. Minimalizační opatření uvedená v kapitole 10 vyhodnocení SEA byla částečně upravena a precizována ve spolupráci s Českou geologickou službou. Ve vyhodnocení SEA je deklarováno, že tyto úpravy žádným způsobem nezměnily smysl a účel navržených minimalizačních opatření. Výjimkou jsou pouze opatření z hodnocení potenciálních vlivů koncepce na veřejné zdraví, která nebyla do návrhu koncepce převzata z důvodu své podrobnosti přesahující rámec koncepce. Jedná se o opatření „o bezpečnost dbát i při výstavbě nové dopravní infrastruktury obsluhující nové těžební a související provozny (bezpečná křižovatková napojení na stávající dopravní síť, konstrukčně předcházet kolizím s chodci a cyklisty apod.)“, „v provozech zajistit ochranu zdraví v pracovním prostředí a prevenci nemocí z povolání“, „omezovat socioekonomické vlivy, které negativně působí na

zdraví (výrazné rozdíly v příjmu, špatné pracovní podmínky na nižších pozicích apod.)". Dle předkladatele není možné uvedená opatření převzít do návrhu koncepce.

Dále jsou uvedena minimalizační opatření navržená v souvislosti s vyhodnocenými potenciálními mírně negativními vlivy na životní prostředí a veřejné zdraví a způsob, jakým byla zapracována do návrhu koncepce.

- „Stanovení dobývacích prostorů a případnou novou otvírku je nutné podmínit vyřešením střetů zájmů v souladu s platnými předpisy. Při zpracování těžebních záměrů zapojovat odborníky v oblasti ochrany přírody a krajiny i jiných složek ŽP, aby byly předem eliminovány případné významné střety mezi těžbou a požadavky ochrany přírody. V souladu s typem zátěže a předpokládaného rizika provádět odborně zaměřené studie v souladu s platnými předpisy (např. biologické hodnocení, rozptylové či hlukové a dopravní studie) s cílem snížit vlivy těžby na prvky ochrany přírody a krajiny a další dílčí složky životního prostředí.“
- „Následný záměr projektu s relevantními intervencemi musí být podroben hodnocení dle zákona č. 100/2001 Sb., ve znění pozdějších předpisů (EIA), resp. hodnocení dle zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů (naturevé, případně biologické hodnocení).“
- „Případné nové otvírce musí předcházet podrobný geologický a hydrogeologický průzkum, kterým bude ověřena možnost těžby bez významných negativních vlivů na složky ŽP.“
- „V relevantních případech je nutné zajistit hydrogeologický a geofyzikální průzkum a tvorbu hydraulického modelu tak, aby byla zajištěna bezpečnost těžby. Při realizaci opatření plně respektovat závěry hydrogeologického posouzení v souvislosti s podmínkami ochrany vodního zdroje.“
- „Případné střety s prvky ÚSES v konkrétní lokalitě musí být vyhodnoceny v rámci zákona č. 114/1992 Sb. a musí být v souladu s příslušnou územně-plánovací dokumentací. V případě střetů je třeba hledat řešení, zajišťující funkčnost ÚSES. Zejména je třeba požadovat, aby se respektovala „Dohoda uzavřená mezi MPO a MŽP k řešení střetů ložisek nerostných surovin s prvky ÚSES ze dne 16.2.2009 č.j. 741/610/09(MŽP) a ze dne 5. 3. 2009 č.j. 7770/09/05100/05000(MPO)“, ve které se uvádí mj.: Skladebné části ÚSES je nutno prioritně stanovovat mimo plochy zjištěných a předpokládaných ložisek nerostů vzhledem k jejich nepřemístitelnosti. Tam, kde to nebude výjimečně možné, respektovat při vymezení částí ÚSES na ložiscích stanovené DP, mimo DP, rovněž na ložiscích nevyhrazeného nerostu, pak např. dočasným stanovením části ÚSES a jeho finálním vytvořením až po skončení těžby, stanovením podmínek rekultivace.“
- „Je potřeba prioritně preferovat otvírky takových nových ložisek, která se nachází mimo ZCHÚ, EVL, PO, biocentra ÚSES, významná centra biodiverzity a místa s vysokým podílem přírodních biotopů a výskytem zvláště chráněných druhů. Záměry musí být umístovány v krajině tak, aby bylo minimalizováno narušení krajinného rázu.“

- „Na území ZCHÚ s ukončenou těžbou nerostných surovin uplatňovat postupy přírodě blízké obnovy, s upřednostněním přirozené sukcese.“
- „Je nezbytné podporovat využívání recyklovaných materiálů s cílem snížit potřebu využívat primární zdroje.“
- „V případě, že se záměr nachází na hranici ZCHÚ, je potřeba konkrétní hranice a způsob těžby konzultovat s orgány ochrany přírody.“
- „Je nutné zabránit ohrožení kulturních památek. V případě výskytu archeologických nalezišť v dotčených lokalitách je nutné před zahájením těžby provést záchranný průzkum.“
- „Finanční či jiné kompenzace nesmí nahrazovat primární cíl snížení vlivů těžby na ŽP a veřejné zdraví. Teprve v případě, že i přes snížení vlivů může být těžba vnímána pro obyvatele jako obtěžující, lze situaci řešit kompenzacemi. V případě kompenzací v oblasti ochrany přírody se jedná o respektování podmínek správních rozhodnutí OOP.“
- „V případě obnovy těžby ložiska Luhov-Brniště-Tlustec v DP Luhov je nutné postupovat striktně dle závazného stanoviska EIA 21963/ENV/17 ze dne 23. března 2017, které stanovuje konkrétní podmínky a opatření, a to pro fázi přípravy, realizace těžby a ukončení hornické činnosti- tj. následné rekultivace a sanace v dobývacím prostoru Luhov. Zásadní jsou opatření související s ochranou přírody a krajiny, spojená především se způsobem a postupem těžby a průběžné rekultivace a sanace. Pozornost musí být věnována také ochraně hmotného majetku obcí a jejich obyvatel. Stanovisko EIA k záměru také obsahuje řadu opatření pro zmírnění nebo eliminaci vlivu záměru na ostatní složky životního prostředí a veřejného zdraví obyvatel. Dále je nutné zajistit postupnou rekultivaci a sanaci dlouhodobě nevyužívaných těžebních etází.“
- „Je nezbytné umožnit přirozenou revitalizaci dotěženého ložiska, nejlépe postupnou, již v rámci těžby (na opuštěných etážích). Tyto postupy by již měly být zapracovány v předstihu do projektové dokumentace a schváleny OBÚ.“
- „Zavážení opuštěných těžeben smí být prováděno výlučně certifikovaným inertním materiálem (například výkopovými zeminami a hlušinovým materiálem). Při tom by měly být respektovány možné přírodní památky neživé přírody i mimo zákonnou ochranu evidované Českou geologickou službou jako významné geologické lokality (<http://www.geology.cz/extranet/popularizace/geologicke-lokality>).“
- „Zajistit plnění imisních a hlukových limitů z těžby i při nárůstu intenzit těžké automobilové dopravy v důsledku zvýšení dopravy surovin (řešit v příslušných správních řízeních, případně v procesech EIA), upřednostňovat využití železnice oproti automobilové dopravě tam, kde je vybudována příslušná infrastruktura.“
- „Podpořit obce, výrazněji zatěžované dopravou z těžby, při zajištění opatření k ochraně obyvatel (omezení nákladní dopravy, dopravně-bezpečnostní opatření, snížení prašnosti z vozovek, protihluková opatření, výsadba vegetace apod.).“

- „*Stavebně-technickými a organizačními opatřeními předcházet dopravním nehodám i při nárůstu intenzit automobilové dopravy v důsledku zvýšení dopravy surovin.*“
- „*Kontrolovat dodržování přípustné hladiny hluku z provozu těžebních strojů.*“
- „*Zajistit ochranu podzemních vod před negativním působením těžby.*“
- „*Monitorovat kvalitu podzemních vod v případě možného ovlivnění těžbou.*“
- „*Zajistit náhradní zdroj pitné vody v případě vysokého rizika ovlivnění podzemních vod.*“
- „*Zajistit neovlivnění stávajících protipovodňových opatření těžbou.*“
- „*Zajistit ochranu proti nekontrolovaným sesuvům půdy, poklesům či propadům.*“
- „*Předcházet nehodám a haváriím.*“
- „*Rekultivovat území dotčené těžbou v co nejkratším čase po ukončení těžby, v souladu se schváleným plánem rekultivace a sanace.*“

Výše uvedená opatření jsou v tomto znění zapracována do kapitoly 9 návrhu koncepce, podkapitoly D. *Opatření pro minimalizaci vlivů na životní prostředí a veřejné zdraví.*

- „*Při případné přípravě těžby štěrkopísku na ložisku Mimoň-Ploučnice směřovat těžbu nerostů na části ložiska mimo území EVL Horní Ploučnice. Přednostně využít západní část ložiska mimo území dané EVL.*“

Toto opatření je s drobnou formulační úpravou, která nemá vliv na jeho význam, zapracováno v návrhu koncepce v rámci znění opatření B.4.44 a B.4.53.

- „*V části B u kapitoly Sklářské a slévárenské písky u opatření B3.6 doporučujeme do znění opatření vhodně doplnit i požadavek na zohlednění ochrany lokalit soustavy Natura 2000, zejména EVL Jestřebsko – Dokesko.*“

Toto opatření je formulačně upraveno jako požadavek („*V případě využití ložisek je třeba dbát na ochranu EVL Jestřebsko-Dokesko*“) a zapracováno v návrhu koncepce v rámci opatření B.3.6.

- „*V případě využití ložiska Jesenný – Skalka přednostně využít části ložiska mimo území EVL Jizera – Údolí Kamenice.*“

Toto opatření je s drobnou formulační úpravou, která nemá vliv na jeho význam, zapracováno v návrhu koncepce v rámci znění opatření B.3.17.

- „*Při dotěžování ložiska Cidlina-Doubravice minimalizovat zásahy do EVL Kozlov-Tábor a především porostů květnatých bučin, v rámci rekultivací podporovat přirozenou sukcesí.*“

Toto opatření je takto zapracováno v návrhu koncepce v rámci znění opatření B.4.4.

Na základě výše uvedených skutečností je možné konstatovat, že Aktualizace Regionální surovinové politiky Libereckého kraje 2019 nebude mít významné negativní vlivy na životní prostředí a veřejné zdraví. To se týká jak celkového hodnocení koncepce, tak i hodnocení cílů, opatření, kritérií a úkolů obsažených v návrhu koncepce. Koncepce je v souladu s požadavky a cíli na ochranu životního prostředí a veřejného zdraví. V rámci vyhodnocení SEA byly identifikovány jak nulové a potenciální mírné či významné pozitivní vlivy, tak potenciální mírné negativní vlivy na životní prostředí a veřejné zdraví. Jedná se především o vlivy spojené s rozšiřováním dobývacích prostorů, novou těžbou či výstavbou související infrastruktury. Zároveň u tohoto návrhu koncepce nejsou předpokládány žádné významné negativní vlivy na předměty ochrany nebo celistvost EVL nebo PO. Ke zjištěným potenciálním negativním vlivům byla zpracovateli hodnocení navržena příslušná minimalizační opatření. Předkladatel všechna relevantní minimalizační opatření (myšleno kromě výše uvedených opatření z hlediska lidského zdraví, která přesahují zcela rámec samotné koncepce) převzal z vyhodnocení SEA, naturového posouzení a hodnocení vlivů koncepce na veřejné zdraví do návrhu předmětné koncepce, resp. do kapitoly 9, podkapitol *B. Opatření pro využívání jednotlivých druhů nerostných surovin* a *D. Opatření pro minimalizaci vlivů na životní prostředí a veřejné zdraví*. MŽP se domnívá, že všechny složky životního prostředí, resp. všechny potenciální negativní vlivy koncepce jsou ošetřeny prostřednictvím daných minimalizačních opatření. V souvislosti s výše popsaným postupem a výsledky spolupráce předkladatele a posuzovatele, tedy že již byla navržena minimalizační opatření zapracována do návrhu koncepce, neukládá příslušný úřad další požadavky, kterými by měly být zajištěny minimální možné dopady realizace koncepce na životní prostředí, veřejné zdraví a lokality soustavy NATURA 2000.

Ministerstvo životního prostředí jako příslušný úřad podle ustanovení § 21 písm. d) zákona o posuzování vlivů na životní prostředí na základě upraveného návrhu koncepce včetně vyhodnocení vlivů na životní prostředí a veřejné zdraví, vyjádření k němu podaných, závěrů z veřejného projednání a vypořádání všech obdržených vyjádření vydává postupem dle ustanovení § 10g tohoto zákona z hlediska přijatelnosti vlivů na životní prostředí:

SOUHLASNÉ STANOVISKO

k návrhu koncepce

„Aktualizace Regionální surovinové politiky Libereckého kraje 2019“.

Ministerstvo životního prostředí upozorňuje na zákonná ustanovení, která je nutné legitimně zohlednit:

Zajistit a zveřejnit opatření pro sledování a rozbor vlivů koncepce na životní prostředí a veřejné zdraví dle ustanovení § 10h zákona o posuzování vlivů na životní prostředí. Sledovat vývoj kvality životního prostředí v dotčeném území na základě monitorovacích indikátorů uvedených v kapitole 9 vyhodnocení SEA. V případě zjištění významných negativních vlivů na životní prostředí či veřejné zdraví provádět průběžnou aktualizaci této koncepce a dodržovat další povinnosti vyplývající z výše uvedeného ustanovení.

Předkladatel zveřejní na svých internetových stránkách vypořádání veškerých obdržených vyjádření a připomínek, a to jak k návrhu koncepce, tak i k vyhodnocení SEA a zveřejní schválenou koncepci. Dále zpracuje prohlášení dle ustanovení § 10g odst. 5 zákona o posuzování vlivů na životní prostředí a též jej zveřejní.

Toto stanovisko není závazným stanoviskem ani rozhodnutím vydaným ve správním řízení a nelze se proti němu odvolat.

Mgr. Evžen Doležal

ředitel odboru posuzování vlivů na životní prostředí a integrované prevence
podepsáno elektronicky

Příloha

Vypořádání vyjádření k návrhu koncepce